

Van: BBL - Beleidsbabbel <babbel@bblv.be>

Aan: BBL - Beleidsbabbel <babbel@bblv.be>

Datum: 11/26/2009 02:36 PM

Onderwerp: Genetisch gemanipuleerde gewassen zorgen voor hoger pesticideverbruik

Kan je deze nieuwsbrief niet lezen? [Klik hier](#).

Nr. 184 - Genetisch gemanipuleerde gewassen zorgen voor hoger pesticideverbruik

Suggesties voor nieuwe artikels of reacties welkom op babbel@bblv.be.

Voorop

- Hoger pesticidengebruik door genetisch gewijzigde gewassen
- Bijna-ramp in Nederlandse kerncentrale jarenlang verzwegen
- Indaver: een oven te veel

Actueel

- Uitbreiding hoogspanningsnet voor windmolens op zee
- Vlaams antwoord op Europese ingebrekestelling fijn stof blijft vaag
- Europese databank met emissies bedrijven online
- Bijen bedreigd door moderne landbouw en landgebruik
- VN-voedseltop levert weinig op
- Colruyt kiest voor binnenvaart

Milieublog

- Vlaming produceerde vorig jaar tien kilo minder afval

Ook dat nog

- Mc Donalds kleurt groen

~ Voorop ~

Hoger pesticidengebruik door genetisch gewijzigde gewassen

De commerciële teelt van genetisch gewijzigde gewassen (ggg's) heeft geleid tot een spectaculaire toename van het gebruik van pesticiden op de Amerikaanse velden. Dat staat te lezen in een rapport dat The Organic Center in samenwerking met de Union of Concerned Scientists (UCS) opstelde over de impact van de commerciële teelt van ggg's op pesticidengebruik tijdens de eerste 13 jaar van ggg-teelt. De onderzoekers concluderen op basis van officiële gegevens dat sinds de introductie van de teelt van genetisch gewijzigde maïs, soja en katoen in de VSA, het gebruik van pesticiden er drastisch is toegenomen. Bovendien is het verschil met de conventionele teelt steeds groter geworden, omdat daar het pesticidengebruik daalde.

Sinds het de introductie van de ggg-teelt in de VSA in 1996, voeren twee types ggg's de boventoon: de herbicidentolerante gewassen (die besproeiing met grote hoeveelheden van een specifiek herbicide kunnen verdragen) en de insectresistente gewassen (die zelf een toxine produceren dat dodelijk is voor bepaalde voor het gewas schadelijke insecten). De teelt van insectresistente maïs en katoen heeft de voorbije 13 jaar geleid tot een daling in het insecticidengebruik met 29 miljoen

kilo actieve stof. De herbicidentolerante ggg's brachten echter een toename van het herbicidengebruik met 173,3 miljoen kilo met zich mee. In totaal betekent dat dus een stijging van het pesticidengebruik (insecticiden en herbiciden) met 144,3 miljoen kilo de voorbije dertien jaar. Vooral de laatste jaren is het herbicidengebruik sterk toegenomen.

Die toename is voornamelijk te wijten aan het ontstaan van herbicidenresistente onkruiden. In 1996, vóór de introductie van de ggg's, waren deze onkruiden nog onbekend. Vandaag groeien er minstens negen herbicidenresistente onkruiden op de Amerikaanse landbouwgronden. Door overmatig gebruik van steeds hetzelfde herbicide, krijgen resistente onkruiden immers de kans zich te vermeerderen. De landbouwers hebben hier op gereageerd door méér en/of sterkere herbiciden te spuiten, in een poging de onkruiden de baas te kunnen. De gevolgen voor het leefmilieu en de volksgezondheid zijn niet te onderschatten. Bovendien is het gevaar reëel dat er zich ook resistente insecten zullen ontwikkelen, zodat de insectresistente ggg's hun doel voorbij schieten en ook het insecticidengebruik stevig zal toenemen.

Linn Dumez

Naar het rapport

~ Voorop ~

Bijna-ramp in Nederlandse kerncentrale jarenlang verzwegen

Nederland ontkwam in 2001 op een haar na aan een ernstig ongeluk in de kernreactor in Petten. Oud ECN-directeur Frans Saris onthult dit in zijn boek 'Darwin meets Einstein', dat vorige week uitkwam. Op die bewuste 16^e november viel de door Nuon geleverde stroom uit in Petten. De noodstroomvoorziening van de kernreactor, nodig om de koeling ervan op peil te houden, functioneerde niet. Daardoor vielen de koelpompen en het licht in de controlekamer uit. De zaklamp die in de controlekamer hoort te hangen ontbrak, omdat een van de medewerkers deze gebruikt had om zijn auto te repareren. Op de tast schakelden de operators per ongeluk een extra noodkoelsysteem uit in plaats van aan. Alleen doordat de stroomvoorziening weer begon te werken is een kernongeluk uitgebleven, zo schrijft Saris: 'Als de stroomuitval langer had geduurd, had dat geleid tot een meltdown en een desastreuze ramp'.

De Nederlandse Kernfysische Dienst (KFD) rapporteerde dit ongeval pas in december 2002 en deed het af met de melding dat er 'geen sprake is geweest van een onveilige situatie'. De onthulling van de voormalige directeur toont dat de KFD een loopje heeft genomen met de werkelijkheid. Greenpeace Nederland beschuldigt de nucleaire sector ervan informatie over de (on)veiligheid van de reactor stelselmatig te verzwijgen.

Jan Turf

Lees meer over de kernreactor in Petten op de site van Greenpeace Nederland

~ Voorop ~

Indaver: een oven te veel

~ Actueel ~

Uitbreiding hoogspanningsnet voor windmolens op zee

Om het eerste offshore windturbinepark voor de Belgische kust, op de Thorntonbank, aan te sluiten op het Belgische elektriciteitsnet moet er een nieuw hoogspanningsstation gebouwd worden in Zeebrugge. Er moet ook een bijkomende hoogspanningslijn van 380 kV worden aangelegd tussen het Zeebrugge en het geplande hoogspanningsstation te Zomergem. Deze werken zullen worden uitgevoerd door Elia, de beheerder van het elektriciteitsnetwerk in België.

Vandaag zijn er nog maar zes turbines in werking, maar over enkele jaren moet het park uitgegroeid zijn tot een eenheid met 54 turbines en een gezamenlijke capaciteit van 300 megawatt, wat overeen komt met het elektriciteitsgebruik van 600.000 gezinnen.

Omdat hoogspanningslijnen een serieuze impact hebben op de leefomgeving, wordt hiervoor een milieueffectenrapport (MER) opgemaakt. De zogenaamde "nota voor publieke consultatie" ligt nog tot 19 december ter inzage voor de bevolking. Burgers en verenigingen kunnen hierbij aangeven welke alternatieven en welke milieueffecten extra onderzocht moeten worden. Elia stelt zelf voor om voor het tracé door het Meetjesland twee mogelijke keuzes te onderzoeken in het MER. Tussen Brugge en Eeklo lopen nu reeds twee hoogspanningslijnen. Bedoeling is om één van beide op te waarderen en te versterken en de andere lijn af te breken, waardoor aan landschapsherstel kan worden gedaan. Ter hoogte van Brugge/Zeebrugge is de inplanting een stuk complexer. Hier stelt Elia voor om een tiental mogelijke tracés te onderzoeken op hun milieueffecten.

Deze en volgende week vinden diverse informatievergaderingen plaats in de gemeenten waar de nieuwe hoogspanningslijn zou komen. Elia heeft Bond Beter Leefmilieu tevens aangeboden om bijkomende informatievergaderingen te beleggen voor natuur- en milieuverenigingen uit de regio, als daar vraag naar is.

Erik Grietens

Meer informatie

~ Actueel ~

Vlaams antwoord op Europese ingebrekestelling fijn stof blijft vaag

Dit weekend maakte Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, de reactie bekend van de Vlaamse regering op de Europese ingebrekestelling voor fijn stof. Die ingebrekestelling volgde op de afwijzing door Europa van de Vlaamse aanvraag om de fijnstofnormen met twee jaar uit te stellen. Dat uitstel werd door de Europese Commissie geweigerd, omdat ze van mening is dat Vlaanderen onvoldoende nieuwe maatregelen in de pijplijn heeft zitten om in de toekomst de normen wel te kunnen halen. Daarbij verwees de Commissie expliciet naar de invoering van een kilometerheffing, die pas voor 2013 is voorzien, en naar het ontbreken van milieuzones in Vlaamse steden. Een milieuzone is een afgebakend gebied in het centrum van een stad, waarbij beperkingen gelden voor vervuilende (vracht)wagens.

Het antwoord van de Vlaamse regering op de Europese ingebrekestelling blijft vrij vaag. Er worden geen nieuwe, concrete maatregelen voorgesteld. Wel zal getracht worden om bestaande maatregelen voor industrie, op- en overslag in havens, scheepvaart, wegverkeer en

gebouwenverwarming beter uit voeren. Wat het invoeren van een slimme kilometerheffing of het instellen van milieuzones in steden betreft - de twee maatregelen waar Europa zelf naar verwijst - blijft het Vlaamse beleid vooralsnog beperkt tot verder overleg en onderzoek. Zodra de resultaten daarvan bekend zijn, zal de minister bijkomende maatregelen voorstellen aan de regering. Wat het hervormen van de verkeersbelasting betreft, engageert de minister er zich toe om "alles in het werk te stellen om de uitvoering in een stroomversnelling te brengen". Waarop wacht de regering eigenlijk?

Erik Grietens

~ Actueel ~

Europese databank met emissies bedrijven online

Sinds kort kan elke burger of milieuvereniging in de EU nagaan welke milieu-impact industriële bedrijven of processen in de regio veroorzaken. Het Europees Milieubureau werkte namelijk een databank uit die gegevens bevat over de emissies naar lucht, water en bodem van meer dan 24.000 bedrijven in gans Europa. De databank focust vooral op grote, industriële productieprocessen. Er kan zowel gezocht worden op naam van één bedrijf, een productietak (bv. staalindustrie) of een vervuilende stof (bv. stikstof). De databank is daarmee een zeer interessant instrument om na te gaan welke grote vervuilingbronnen aanwezig zijn in een bepaalde regio en welke stappen vooruit gezet kunnen worden om de milieu-impact van industriële processen te beperken.

Erik Grietens

Databank Europees Milieubureau

~ Actueel ~

Bijen bedreigd door moderne landbouw en landgebruik

Modern landgebruik, pesticiden en kunstmeststoffen vormen in Europa de belangrijkste bedreiging voor de bestuivende insecten zoals bijen en vlinders. Dat is de conclusie van een Ests onderzoek. Landgebruikpraktijken zoals intensivering van de landbouw, overbegrazing van weiden en versnippering van het landschap, oefenen de sterkste negatieve invloed uit op de bijenpopulaties. De tweede en derde belangrijkste bedreigende factoren zijn respectievelijk pesticiden, kunstmeststoffen en genetisch gewijzigde gewassen. De huidige achteruitgang van de bestuivende insectenpopulaties is niet alleen nefast voor de biodiversiteit, ook de landbouw kan hier schade van ondervinden omdat ze voor een deel afhangt van het werk van deze insecten.

Het onderzoeksrapport dringt aan op het behoud van geschikte habitats voor de bijen, zoals bloemenrijke graslanden en akkers met vlinderbloemigen. Bovendien zijn een afname in het gebruik van agrochemicaliën en een diversificatie in het landschap noodzakelijk. De onderzoekers roepen daarom op om het Europees landbouwbudget voor agromilieumaatregelen drastisch op te

trekken omdat die maatregelen een positief weerwoord kunnen bieden aan de voornaamste bedreigingen. Agromilieumaatregelen die bijvoorbeeld de diversiteit van het landschap bevorderen of bepaalde teeltmethoden zoals biologische landbouw stimuleren, kunnen bijen en vlinders beschermen. Ook andere maatregelen die de biodiversiteit bevorderen kunnen de beestjes ten goede komen, denk bijvoorbeeld aan het aanduiden van Natura 2000 gebieden.

Linn Dumez

~ Actueel ~

VN-voedseltop levert weinig op

De driedaagse VN-voedseltop in Rome heeft geen concrete afspraken opgeleverd om de honger in de wereld te bestrijden. Duidelijke engagementen en politieke keuzes bleven uit.

Ook Olivier De Schutter, speciaal rapporteur voor het recht op voedsel van de VN, is niet tevreden over de eindverklaring van de top. *"Het is stil gebleven over bepaalde cruciale punten. Bovendien kunnen grote multinationals in de agrarische sector actief blijven zonder enige vorm van controle en met een extreem hoog niveau van marktdominantie", zegt hij. Die grote agrarische bedrijven, zoals Nestlé, Cargill, Syngenta en Unilever, worden op dit moment verleid om te besparen op loon van arbeiders in de landbouw, en dat ondermijnt de inspanningen om kleinschalige en duurzame landbouw te ondersteunen.* 'Ook op het vlak van de productie en het gebruik van biobrandstoffen en op het vlak van de speculatie in grondstoffen', zegt De Schutter. Deze factoren liggen volgens hem, samen met de duurdere energieprijzen, aan de basis van de stijging van de voedselprijzen vorig jaar.

Ook op vlak van biobrandstoffen zijn de voorstellen te mager. "De regeringsleiders hebben enkel een oproep gedaan om meer onderzoek te doen naar de duurzaamheid van biobrandstoffen. De productie van vloeibare biobrandstoffen uit maïs, suiker, oliehoudende zaden en palmolie is tussen 2000 en 2008 verdrievoudigd. Als we zo doorgaan stijgt het aantal ondervoede kinderen in Afrika en Azië tegen 2050 tot respectievelijk 3 en 1,7 miljoen", waarschuwt de VN-rapporteur.

Linn Dumez

~ Actueel ~

Colruyt kiest voor binnenvaart

Colruyt kiest voor de binnenvaart en de containerterminal van de haven van Brussel om goederen vanuit de Belgische kust te vervoeren. Bond Beter Leefmilieu is blij met deze keuze en hoopt dat nog vele bedrijven dit goede voorbeeld zullen volgen. Per ton vervoerde goederen stoot een binnenschip namelijk 5 keer minder CO2 uit dan een vrachtwagen.

Op jaarbasis kunnen 400 tot 500 containers van de Antwerpse haven naar de haven van Brussel

verscheept worden. Dat aantal kan nog stijgen als de marktvoorwaarden het toestaan om de distributiecentra van Colruyt rond Brussel, namelijk die van Halle, Sint-Pieters-Leeuw en Lot, vanuit de Haven van Brussel te bevoorraden.

Kris Van Rossem

Bekijk het verslag van VTM inclusief bijdrage van Bond Beter Leefmilieu

~ Milieublog ~

Vlaming produceerde vorig jaar tien kilo minder afval

De Openbare Vlaamse Afvalstoffen Maatschappij (OVAM) heeft de afvalgegevens (de "inventaris") van huishoudelijk afval van 2008 bekend gemaakt. Het resultaat: gemiddeld genereerde de Vlaming vorig jaar 545 kilo huishoudelijk afval. In 2007 was dat nog tien kilo meer. Goed nieuws dus, zelfs wanneer een flink deel van deze daling toe te schrijven is aan klimatologische redenen. Zo was het bijvoorbeeld geen goed "grasweer", zodat de hoeveelheid ingezameld groenafval met 4 kilo per inwoner daalde). Wanneer men dit cijfer in perspectief plaatst en vergelijkt met de resultaten van het laatste decennium, dblijkt echter dat er een status quo is. In 1999 produceerde de Vlaming gemiddeld. 544 kilo afval per jaar. In de tussentijds periode steeg of daalde de jaarlijkse hoeveelheid afval telkens lichtjes. De totale hoeveelheid afval die een gemiddelde Vlaming jaarlijks genereert blijft grosso modo hangen rond de 550 kilo .

lees het volledige artikel

~ Ook dat nog ~

Mc Donalds kleurt groen

Het volgende bericht in De Standaard deed onze wenkbrauwen fronsen: 'McDonald's vervangt in heel Europa het rood in zijn logo door groen om zo een ecologische imago te krijgen. Tegen einde dit jaar zullen 100 Duitse hamburgerrestaurants het nieuwe logo dragen. De rest volgt.'

Consumenten worden zich meer en meer bewust van zaken die een negatief effect op het milieu hebben. Om hier op in te spelen nemen fastfood ketens hier en daar al een aantal ecologische initiatieven, zoals het vermijden van overbodige verpakkingen. Er zijn echter nog kansen te over voor fastfood ketens om hun ecologische voetafdruk te verkleinen, denk maar aan het reduceren van overdadige vleesconsumptie en het verregaand recycleren van restaurantafval.

Door de logoverandering creëert McDonalds een zekere verwachting, namelijk dat dit "groene" imago ook inhoud krijgt en dat er ook effectief een aantal stappen gezet worden om de bedrijfsactiviteiten te verduurzamen. Zal McDonalds de verwachtingen inlossen of blijft het bij een likje groene verf?

Wijzig uw abonnementsgegevens op bondbeterleefmilieu.be.

© Copyright BBL 2009